

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

2. Episcopos non posse pœnas pecuniarias sibi applicare; sed applicandas esse piis laicis demonstratur, etiam si sint imposit per sententiam, sive per Statutum. Et quid, si Episcopus sit adeò pauper? ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

item ad debitorum nomine Ecclesie contra-
dictum solutionem applicetur. Hæc Layman.

7. Nota tamen, ut dictum est, ut Episcopus valide
pensiones imponat, debet semper interuenire iusta
causa, ad eam legitima, qualis scilicet leges præscribunt.
Ex quo inferitur primo, pensionem collatam ab Epi-
scopo nulla causa expressa, nullam & inuaidam esse,
vt ex pluribus Decisionibus probat Garzias *part. 1.*
cap. 2. Secundo posse eam argui confidentiæ simoniacæ,
vt conuicta est, quæ tradit Flaminius *q. 28. de Con-*
fess. & post illum Garzias part. 1. c. 5. §. 2. Tertio cau-
sam expressam, sed non qualem leges permittunt, vi-
tute etiam impositionem pensionis ab Episcopo,

cui tantum iura concedunt hanc facultatem in certis
casibus & propter causas expressas, vt bene Nauarrus
consil. 4. de simonia, & Filiucius ubi supra, n. 8.

8. Verum, si stylus Curie hodie absolute, & sine
vlla distinctione, pensiones omnes referuat soli Pon-
tifici, vt vult Toletus, Lessius, Binsfeldius, & alij pri-
uatiuè, quoad Episcopos videtur ab ipsis omnino
seruandus, quia stylus Curie facit ius, & in his ma-
teris Romana praxis est regula: vnde cautè proced-
ant Episcopi; nam præter iurisdictionem vsurpa-
tam, beneficiatus tentabit litem contra pensiona-
rium, de nullitate pensionis impostæ ab Episcopo
potestatem non habente.

TRACTATUS QUARTVS
DE
POENIS, SEV MVLCTIS
PECUNIARIIS EPISCOPO NON APPLICANDIS.

RESOLVTIO PRIMA.

An Episcopi possint imponere pœnas pecuniarias
etiam laicis ex delictis mixtis fori?

Et affirmatiue respondetur.

Et causam docetur Episcopos habere Fiscum saltem ex
consuetudine. Ex *part. 1. c. 1. §. 1. Ref. 1.*

¶ Anc questionem à nullo Theolo-
go morali inuenio diligenter per-
tractatam, & tamen est adeo pra-
cticalis, ideo ad communem vti-
litatè latè examino. Et quo

ad primum, videtur Episcopos non posse pœnas pecu-
narias imponere, ex *cap. 1. auper. 11. questione 3. cap.*
Si lapsi 50. dist. 2. de pœnis, cap. Irrefragabili §. ult.
de Officio ordinarij, & cap. 10. Clericorum, de vita, & ho-
nor. Cleric. per quæ iura habetur, quod delinquentes nõ
sunt in pecunia puniendi; quia personæ delinquent,
& non pecuniæ, vt §. Operæ, collat. 3. de mand. Princip.
quare pœna suos debet sequi Aurhores leg. Sancimus
Ca. de pœnis. Hinc litorus; citò violatur auto iusti-
tiæ, nullamque reus perimit pœnam, quam seip-
se potest redimere, cap. Pauper. 11. q. 3. Hostiensis in Sum-
ma. de Officio ordinarij. §. Quid pertinet n. 4. dicit, quod
delicta debent puniri secundum statuta Canonica, &
non secundum quæstum pecuniæ. Hanc etiam sen-
*tentiam docuit Segura Dauolos *part. 2. cap. 10. per**
num. 3. & probati potest ex autoritate Francisci
*Alfari de Officio Fiscalis *Gloss. 9. n. 9.* qui tenet, Epil-*
scopos non habere Fiscum.

2. Verum his non obstantibus, tanquam certam
opinionem affirmatiuam tenendam esse puto, nem-
pe Episcopos posse imponere pœnas pecuniarias, ex
gravi vbi que recepta, & probatur ex *cap. Dilectus de*
Officio Ordinarij, cap. si quis 23. questione 5. c. Cum sit
num. §. ult. de Indulg. & docent communiter Do-
*ctores, vt Corneus *consil. 19. lib. 2. per totum Farinacius**
*num. 1. *quest. 19. n. 1.* Iulius Clarus, *lib. 5. *quest. 80. n. 5.**
& alij, quos adducit, & sequitur Mauritius de Alze-
*do, de Præsentia Episcoporum, *p. 1. cap. 12. n. 90.* &*
*Barbosa de potest. Episcop. *part. 3. allegat. 197. n. 16.* fir-*
mantes etiam Episcopos, saltem ex consuetudine ha-
bere Fiscum, vt notauit etiam Couarruias, Bo-
*Tom. 1. 1. 1.**

badilla, Regens de Vico, & Salzedus in locis infra
citandis. Et ad iura superius allata respondent, &
concordate nituntur plures, quos inuenies apud Se-
guram Dauolos ubi supra. Itaque certum est posse
Episcopos pœnas pecuniarias imponere etiam Lai-
cis ex delictis mixtis fori contra Regentem de Vi-
co in Pragmat. Regni Sardinia, tom. 2. tit. 7. cap. 6.
num. 7. & ita firmat Farinacius tom. 1. *quest. 19. n. 5. 1.*
quia ex talibus delictis Ecclesiasticæ Iurisdictioni
se subiiciunt, vt in *cap. Statuimus 16. *quest. 1. & cap.**
*Quisquis 17. *quest. 4.* & notat Abbas in *cap. Licet de**
pœnis.

Sup. hoc in
tom. 9. tr. 2.
ex Ref. 302.
§. Cum igi-
tur, curiam
ad lin. 2.

RESOL. II.

Episcopos non posse pœnas pecuniarias sibi appli-
care, sed applicandas piis locis demonstratur,
etiam si sint impostæ per sententiam, siue per Sta-
tutum.

Et quid, si Episcopus sit adeo pauper?

Et quid est sentiendum de contraria consuetudine, per
quam pars pœnarum applicabatur Vicario, vel Ca-
mere Episcopi, vel fabricæ Ecclesie Cathedralis? Ex
p. 10. tr. 8. Ref. 2.

§. 1. Sed difficultas est, an Episcopus dictas pœ-
nas pecuniarias possit sibi applicare. Et re-
spondeo, quod stando in iure communi antiquo, sunt
aliqui affirmatiuæ sententiæ adherentes, vt docet
Bald. in *auth. bona damnatorij lib. 2. C. de bonis proscri-*
ptorum, Ananias in cap. Excommunicamus in princ. n. 9.
de hæreticis, Angelus de maleficijs, in verb. eius bona,
*n. 30. Barbatia *consil. 22. n. 12. vol. 3. Gomez super leg. 7.**
*Tauri n. 75. Franciscus Marc. *decis. 339. num. 12. p. 1.* at-*
*tamen minimè hoc procedere, (ait Conarui. *lib. 2.**
*Var. *cap. 9. num. 9.*) vbi sententia Iudicis pœna*
pecuniaria inferitur: sed si tantum eadem pœna
statuto, aut constitutione sancita fuerit, pote-
rit Iudex Ecclesiasticus eam in proprios vsus
expendere, id etenim fit statuti & legis au-
thoritate: ex quo suspicio auaritiæ abest ab ipso
Iudice, cum per statutum ea pœna Episcopo, aut
Iudici adicitur, notant Hostiensis, Abbas, &
Felinus, in c. Irrefragabili §. cæterum. Quod etiam

ANNA
OIBIA
O. III. IV. V
E. III

ex Neotericis Hispanis docet Ber. Diaz. in *Practica Criminalis* c. 142. Auendagnus de *exequendis mandatis* p. 1. c. 7. n. 1. & Bobadilla in *Politica* tom. 1. lib. 2. cap. 17. n. 199. & 200. ubi sic ait: En lo que toca a tener fisco los Obispos y las Iglesias, Baldo y otros Autores afirman, que no lo tienen, excepto el Papa y la Iglesia Romana, ni pueden condenar para su Camera: pero lo contrario, se guarda por costumbre vniuersal aprobada por comun opinion, aunque no tiene su fisco todos los privilegios del fisco Real, lo que aplican a su Camera los dichos Prelados, deben convertirlo en obras pias, y gastos de iusticia, siendo por via de multa, o pena arbitraria: mas lo que aplican en virtud de ley, o estatuto, como quieraque en esto cessa la ocasion de codicia, bien pueden adjudicarlo a si, conforme la disposicion legal: y aun lo vno y lo otro, si el Obispo fuese tan necessitado podria aplicarlo para si. Ita ille.

2. At hæc omnia, & opinio horum Doctorum procedit, vt dixi, in terminis iuris, antiq. tamen hodie cessat hæc difficultas: nam stante Decreto Concilij Tridentini, sess. 24. cap. 3. de *Reformat.* absolute dicendum est, Episcopos non posse villo pacto, sibi applicare penas pecuniarias, vnde ad compescendam aliquorum Episcoporum auaritiam, hic per extensum apponam verba Doctorum. Et idem in primis agmen ducat.

3. Ioan. Machadus de *Perfecto Confessario* tom. 2. lib. 4. p. 6. tract. 4. docum. 2. num. 2. sic ait: Quanto al fisco se ha de advertir, que por Derecho comun era prauamente controuerso entre los Doctores, si el Obispo podia tener fisco, y aplicarle penas pecuniarias en que condenasse a los Reos: vno lo negauan principalmente quando los Reos eran Seculares: mouean se por unos Textos del Derecho, que parece lo disponian assi. Otros fundados en otros Textos afirmauan, que era licito, con tal que el Obispo no se mouiesse por auaricia, si no con zelo de iusticia, ni aplicasse para si las penas pecuniarias, sino que las conuertiesse en obras pias. Pero ya en estos tiempos esta quitada o por mejor dezir compuesta esta controuersia, por ser expresa disposicion del Concilio Tridentino, que el Obispo pueda tener fisco, y condenar en penas pecuniarias; si bien el mismo Concilio da el lugar citado, por desmentir la sospecha de auaricia que tan lexos de estar de las personas Ecclesiasticas; y principalmente de los Obispos ordena expressamente, que el Obispo no pueda aplicar semejantes condenaciones a si, ne a su Camera, sino a lugares, y obras pias; y segun una declaracion de los Cardenales que refiere Barbosa, ni aun para el salario del Vicario las puedan aplicar.

4. Daniel de Nobilibus in *selectis controuersis iuris sacri*, & *circuli*, disp. 30. num. 66. & 67. Has autem penas pecuniarias, si per statutum iure antiquo, sint impostæ, poterit Episcopus per se retinere vel suæ Camere applicare, at si per sententiam imponantur, honestius locis piis applicabit, nisi Episcopo indigente. Hæc tamen post Concilium Tridentinum, sess. 24. cap. 2. & 10. de *Reformat.* videtur omnino has penas in vltus pios conuertendas, ita, vt nec in fabricam Ecclesie, nec in mercedes conuerti possint.

5. Ioan. Baptista Ciatlinius in *Controuers. Forens.* tom. 1. cap. 50. num. 37. Certum esse cognoscimus Episcopum, & eius Vicarium posse multatæ etiam Laicos, & penas pecuniarias punire in casibus ad eius forum spectantibus. licet, vbi Abbas, de *pen. cap. Statuimus* 76. quest. 1. cap. *Quisquis* 17. quest. 4. de *comuni*, Felinus in *cap. Irrefragabili* §. *Ceterum*, num. 5. de *offic. Ordin.* Hostiensis, Butrius, Anania,

Cardinalis in *cap. ad aures*, de *Simon. Peregrinus de lur. Eisci*, lib. 1. tit. 2. num. 106. post multos, Augustinus Barbosa 6. alleg. 107. num. 18. perbelles Marthæ de *luris*, part. 1. cap. 50. num. 18. pro quo notandum est antiquitus potuisse Episcopos multas statuti Ecclesiasticis inflatas sibi applicare, & in propriis vltus conuertere, quas vnico suo arbitrio imponebant, locis piis distribuere solebant ad euitandam auaritiæ suspitionem. Hostiensis in *Sum. tit. de Offic. Ord.* §. *Quid pertinet*, versic. *non tamen debet*. Abbas in 6. cap. licet n. 9. de *penis*. Couatruias: *var. resol. lib. 2. cap. 9. num. 14.* March. dec. 339. num. 12. pari. 1. tamen hodie Episcopi id facere non possunt, sed multas pecuniarias eo ipso, quod exactæ fuerint, locis piis assignare debent, adeo vt nec aliquam portionem suo valeant applicare Vicario, nec Camere Episcopali, aut Fabricæ Ecclesie Cathedralis, non obstante quacunque consuetudine non præscripta Concil. Trident. 25. c. 3. de *Refor.* & ita decreuit sacra Congregatio.

6. Marcellus Vulpe in *praxi Iudiciali*, c. 46. n. 1. & 2. Quamuis iura Canonica videantur prohibere Episcopis imponere & exigere penas pecuniarias; quia de radice cupiditatis, & auaritiæ prodite videntur, cap. *Irrefragabili* §. *fin. de offic. Ord.* vbi habetur quod Prelati non debent eorum statuta ad questum pecuniæ conuertere: tamen Abbas in *cap. vi Clerico-rum* num. 10. de *vita, & honest. Cleric.* dicit communiter per doctores teneri, posse ab Episcopis penas pecuniarias imponi & exigi: & nouissime per Concilium Tridentinum, sess. 25. cap. 3. In *causis* vero de *Reformat.* id approbatum est, ibi per multas pecuniarias, quæ locis piis ibi existentibus eo ipso quod exactæ fuerint, assignantur. Verum non ita pæsum pena pecuniaria imponenda est: sed quando Episcopi viderint alias penas parui pendii, & pecuniariam timeri. Vnde quando ex vrgenti causa pena sunt imponenda, illæ sunt applicandæ locis piis, Concil. *Trid.* vbi *suprà*: immo vt declarauit sacra Congregatio Concilij, quod conuertendo contraria, per quam pars pecuniarum applicatur Vicario, vel Camere Episcopali, etiam in minima parte, nec in fabricam Ecclesie Cathedralis: nam Episcopi tenentur ex eorum redditibus Ecclesiam Cathedralis reparare. Verum si Episcopus sit adeo pauper, vt notorie egeat, aliud videretur dicendum: & eo casu est consulenda sacra Congregatio, notificando ei redditus, & onera Episcopatus.

7. M. Anton. Genuensis in *Praxi Archiep.* cap. 69. num. 1. & 2. Hostiensis in *sum. de Offic. Ord.* §. *Quid pertinet*, dicunt, quod vbi per statutum imponitur pena pecuniaria, potest Episcopus illam sibi retinere; vbi vero per sententiam, licet possit, honestius facit, si pro euitanda suspitione auaritiæ, deputetur ad pios vltus: quem sequuntur magis communiter Doctores, quos numerat Felinus, in *cap. Irrefragabili de offic. Ordin.* Sed post Concilium Tridentinum, cap. 3. sess. 25. de *Reformat.* pena pecuniaria, eo ipso, quod exactæ fuerint, sunt assignandæ piis locis, quod seruatur in Curia Archiepiscopali Neap.

8. Paulus Squillante de *Oblig. & Præiur. Episcop.* part. 1. c. 28. n. 3. Præcipitur Episcopis penas pecuniarias, eo ipso quod exactæ fuerint piis locis, & pauperibus distribuere, vt expresse decernitur in sacro Concilio Tridentino, sess. 25. c. 3. & c. 13. de *Reformat.* Est autem obseruandum, quod huiusmodi pena pecuniaria sunt locis piis applicandæ, siue sint impostæ per sententiam, siue per statutum, cum facit Concil. Trident. non distingat.

9. Ioan. Carolus Antonellus in *Regimine Ecclesie Episcopalis*, tom. 2. lib. 6. cap. 5. num. 2. & sequenti obicit

debetur quod tales Clerici possint ex statuto, aut
eisdem Episcopi puniri poena pecuniaria. Huiusmodi
vero poenae pecuniariae locis piis applicandae sunt ex
dispositione Concilij Tridentini, sess. 25. de Refor. c. 3.
ita ut nequeat Episcopus sibi huiusmodi poenas ap-
plicare, nisi ille sit pauper, & valde indigeret, vt resolu-
it sacra Congregatio.

10. Sed claudamus verba Doctorem cum sapien-
tissimo, & amicissimo Ioan. Solorzano de Indiarum
Iure tom. 3. lib. 3. c. 7. n. 76. & 77. qui post adducta ver-
ba Decreti Concilij, sic subdit: Quibus verbis sub-
stantia, aut composita videtur antiquorum controuer-
sionum quidam existimabant, non licere Eccle-
siasticis Iudicibus poenas pecuniarias Reos ad eorum
scelus pertinentes, Laicos praeterim, damnare. Alij
hoc non esse contendebant, dummodo non auaritia
conspicatur, & animo eas imbutandi, sibi que appli-
candi ad id ducerentur, sed zelo Iustitiae, easque in
pios vius conuerterent. Quam sententiam Conci-
lium Tridentinum probauit. Ita ille. Et praeter sus-
ceptos Doctores vide etiam idem asserentes
Quantum in Summa Bullarum, verb. Poena pecu-
niaria. Rubrum in Aphorism. Episcoporum, verb. Poena,
num. 3. & 4. Thomafium, Decad. 4. tit. 6. num. 435.
Carratum decis. 10. num. 148. Batiolam in Aphorism.
Casuum Conscientiae lit. P, verb. Poena pecuniaria, &
alios penes ipsos.

RESOL. III.

Respondetur ad argumenta, qua contra superiora dicta
adduci possunt in fauorem Episcoporum, & maxi-
me ratione consuetudinis.

Et an hoc intelligatur quoad poenas, non quoad multas
pecuniarias, nam differt poena a multa.

Et an aliquando mens legis magis quam verba, atten-
denda sit?

Et deducitur, an sit credendum Doctores attestanti de
consuetudine?

Et casum docetur, an opinio vnius excellentis Do-
ctoris faciat rem probabilem in iis, quae ad ius perti-
nent, secus vero in illis, quae ad factum spectant?

Et breuiter aduertitur, quod ubi militat eadem ratio,
debet militare eadem iuris dispositio. Ex p. 10. n. 8.
Resol. 3.

Nec aduersus superiora dicta obstant in fauo-
rem Episcoporum aliqua argumenta, quae
ego ad magis veritatem elucidandam, excogitavi. Et
primo possit quis dicere, quod obstat consuetudo in
conuictum, vt testatur Marius Alzedo de Prae-
sumptione, Episcop. part. 1. cap. 12. n. 7. & quod creden-
dum sit Doctores attestanti de consuetudine, docent
Batiolam in Reper. lig. de quibus num. 21. quest. 4. ff. de
testat. l. 1. §. si unus a patre num. 27. ff. de liber. &
testat. Antonius Gomez, leg. 41. Tauti n. 4. Ric-
cius, collect. 611. Granado 1. 2. contra. 7. tract. 3.
part. 2. diffin. 16. num. 12. & alij, quos refert Mascar-
denus, de probat. conclus. 426. Ergo possunt Episcopi
applicare sibi poenas pecuniarias, ratione consuetu-
dinis, extantis in eorum fauorem, teste Alzedo. Res-
pondeo primum, quod licet opinio vnius excellentis
Doctoris, faciat rem probabilem, in his, quae ad ius
pertinent; secus est in illis, quae ad factum spe-
ctant. Quoniam, quae facti sunt cuiusmodi est con-
suetudo, plerumque etiam prudentissimos fallunt.
leg. 2. ff. de iur. & facti ignor. sic tenent Alexander in
leg. quod dotem ff. de nou. oper. num. Aretin. conf. 132. Cor-
necius, conf. 83. Nauarrus in cap. Placuit num. 186. de
Poenis, diff. 7. Bertramus in cap. Placuit num. 186. de
Tom. III.

esse communioem opinionem Recentiorum, quod
idem dicit Parasius consil. 31. num. 14. & alij. Res-
pondeo secundò; tunc credendum esse Doctores
testanti de consuetudine, quando contrarium non
appareat; sed in nostro casu luce meridiana est cla-
rius, maiorem partem Episcoporum non applicare
sibi poenas pecuniarias, sed solum patricios, qui
apud omnes male olent: Ergo non potest adesse
consuetudo in contrarium, quae quidem à maiori
parte introduci debet; vt patet apud Rocafulum in
Praxi Theol. mor. tom. 1. part. 3. lib. 6. cap. 3. quest. 1.
Castrum Palaum, tom. 1. tract. 3. disp. 3. puncti. 2. §. 3.
num. 14. & docent Doctores quos citat, & sequitur
Hultricus Hunius in Encyclopaedia Iuris, part. 1. tit. 4.
cap. 2. num. 1. Dicendum est itaque consuetudinem
esse in contrarium, & ita testatur Solorzano ubi su-
pra de Indiarum Iure, tom. 2. lib. 3. c. 7. n. 77. circa me-
dium.

2. Nec secundò, in fauorem Episcoporum ar-
gumentari valet, nostram sententiam veram esse, quo
ad poenas, non autem quo ad multas pecuniarias:
nam differt poena à multa; quia poena imponitur à
iure; multa à Iudice, vt rectè obseruat Vallensis
in Paratita ad Decret. lib. 5. tit. 37. §. 1. num. 2. Lo-
catus, in Praxi Iudiciali Inquisitionum, verb. Poena
num. 1. cum alijs; & patet ex leg. Aliud §. 1. de verb.
significat. Sed Concilium Tridentinum, vt patet legentibus,
non loquitur de poenis sed de multis, &
lex intelligi oportet, vt sonat, & non aliter, ex leg.
multum inereff, ibi, Quantum lectio probat, Cod. de
solutioib. vt rectè obseruauit (heu quondam noster
doctissimus, amicissimus Ioan. Baptista Larrea, in
Allegat. Fiscalib. tom. 2. Alleg. 88. n. 16. Ergo Epil-
copi hodie possunt sibi applicare poenas pecuniarias
per statuta positas, licet non possint accipere multas
pecuniarias per sententiam latis, quia Concilium id
solum prohibet. Et ita hanc sententiam videtur
apertè docere Ioan. Honorius in Compendio iuris Ca-
nonici, lib. 5. tit. 37. num. 12. & Doctores quos citat,
& sequitur Couaruias, lib. 2. cap. 9. n. 9. Riccius in
Praxi, par. 4. ref. 124 & alij à nobis superius adducti,
asserentes Episcopos sibi applicare posse poenas pecu-
niarias per statutum impositas, non autem per sen-
tentiam.

3. Sed his non obstantibus, Respondeo hodie,
stante Decreto Concilij Tridentini, Episcopis inter-
dictum esse, non solum multas, sed etiam poenas pecunia-
rias sibi applicare: vt docet Machadus, & alij Doctores,
quorum verba supra per extensum praescripsimus. Et hanc
fuisse mentem Concilij, patet, ex declaratione
Sacrae Congregationis, penes Barbosam de Posse-
state Episcopi, part. 3. allegat. 107. num. 19 in qua vna
Messanensi dictum fuit, poenas omnes, & multas,
esse pijs locis applicandas: ergo apertè patet mentem
Concilij fuisse; omnes multas, & poenas pecuniarias
sive per sententiam, sive per statutum latis, pijs locis
applicare; vt sacra Congregatio saepius interrogata,
respondit. Voluerunt enim Patres illi in Concilio
congregati penitus ab Episcopis, omnes auaritia
sordes abluere; quas quidem, cum clarum sit, tam
ex multis, quam ex poenis pecuniarijs oriri posse,
ideo vtraque in dicto Decreto comprehenderunt,
nam licet multa differat à poena quoad modum,
tamen in nostro casu sunt idem; nam tam multa;
quam poena, versatur circa pecuniam: ergo vtraque
voluit Concilium prohibere; nam in vtriusque mili-
tat eadem ratio: ergo debet militare eadem iuris
dispositio ex leg. 1. §. Illud ff. ad leg. Aquiliam, Leg.
Si postulauerint §. 2. ff. ad Leg. Iuliam & alius vul-
garis Iuribus. Vnde in casu nostro intrat etiam aliud
iuris Axioma, quod aliquando mens legis, magis
quam verba, attendenda venit; vt patet ex Leg. Sci-
cius an nobis

Quoad hoc
in tom. 6. tra.
2. lege do-
ctrinam §.
Nota ta-
men. Ref. 17

Supra in
Ref. praeteri-
ta per tota.

Sup. hoc la-
te in tom. 7
tr. 1. Re l. 304
§. 2. ad me-
dium, à ver
Et quid em.
& in ali is
cius an nobis

